

Hållbart ledarskap – nivå 1

Kapitel 4 Hållbarhet och samhällsansvar

Instuderingsfrågor

1. Vad innebär begreppet hållbar utveckling enligt *Brundtland-kommissionens* definition?

2. Vad står *Triple Bottom Line* för och vilka tre områden ingår?

3. Vad är syftet med en *livscykelanalys* (LCA)?

4. Ge ett exempel på hur ett företag kan arbeta med *cirkulär ekonomi*.

5. Vad innebär Corporate Social Responsibility (CSR)?

6. Vad är *greenwashing* och varför är det problematiskt?

7. Vad är *intressentmodellen* och varför är den viktig för företag?

8. Nämn två fördelar med att företag satsar på samhällsansvar.

Kryssfrågor

1. Vad innebär begreppet hållbar utveckling enligt Brundtlandkommissionen?

- Att maximera vinsten för aktieägarna
- Att tillgodose dagens behov utan att äventyra framtida generationers behov
- Att fokusera enbart på miljöfrågor
- Att skapa kortsiktig ekonomisk tillväxt

2. Vad står Triple Bottom Line för?

- People, Planet, Profit
- Produktion, Planering, Pris
- Personal, Politik, Produkt
- Planet, Power, Performance

3. Vad är syftet med en livscykelanalys (LCA)?

- Att analysera företagets ekonomiska resultat
- Att bedöma en produkts miljöpåverkan under hela dess livscykel
- Att skapa en marknadsföringsstrategi
- Att beräkna sociala kostnader

4. Vad innebär cirkulär ekonomi?

- Att produkter används, slängs och ersätts snabbt
- Att minska antalet leverantörer
- Att fokusera på linjär produktion
- Att skapa ett kretslopp där produkter återanvänds och återvinns

5. Vad betyder Corporate Social Responsibility (CSR)?

- Ett sätt att undvika skatt
- Företagets skyldighet att maximera vinsten
- Företagets ansvar att bidra till hållbar utveckling
- En metod för att öka produktionstakten

6. Vad är greenwashing?

- Att framställa produkter som mer miljövänliga än de är
- Att minska företagets miljöpåverkan på riktigt
- Att återvinna material i produktionen
- Att skapa en cirkulär affärsmodell

7. Vad är intressentmodellen?

- En strategi för att öka marknadsandelar
- En metod för att beräkna företagets vinst
- Ett sätt att minska produktionskostnader
- En modell för att förstå relationer mellan företag och dess intressenter

8. Vilket är ett exempel på social hållbarhet?

- Att minska koldioxidutsläpp
- Att säkerställa rättvisa arbetsvillkor
- Att öka företagets vinstmarginal
- Att använda återvunnet material

8. Vilken fördel kan företag få genom att arbeta med samhällsansvar?

- Försämrat rykte
- Ökad kundlojalitet och förbättrat varumärke
- Minskad transparens
- Högre risk för juridiska problem

9. Vad är skillnaden mellan linjär och cirkulär ekonomi?

- Linjär ekonomi fokuserar på återanvändning, cirkulär på engångsbruk
- Linjär ekonomi är alltid mer hållbar än cirkulär
- Linjär ekonomi innebär producera-använda-slänga, cirkulär ekonomi skapar kretslopp
- Det finns ingen skillnad mellan dem

Diskussionsfrågor

Diskussionsfråga 1

Hur kan företag som AB Blick balansera ekonomisk lönsamhet med ekologisk och social hållbarhet i en global marknad där konkurrensen är hård?

Diskussionsfråga 2

Vilket ansvar har företag för sina leverantörers arbetsvillkor och miljöpåverkan, och hur långt bör detta ansvar sträcka sig?

Sant eller falskt

	SANT	FALSKT
Triple Bottom Line omfattar People, Planet och Profit.		
Greenwashing innebär att företag är helt transparenta med sitt hållbarhetsarbete.		
Livscykelanalys (LCA) används för att bedöma en produkts miljöpåverkan under hela dess livscykel.		
CSR står för Corporate Social Responsibility och handlar om samhällsansvar.		
Cirkulär ekonomi bygger på modellen producera, använda, slänga.		
Ekologisk hållbarhet handlar om att skydda och bevara jordens ekosystem.		
Intressentmodellen används för att förstå relationer mellan företag och dess kunder enbart.		
Greenwashing kan skada ett företags trovärdighet och varumärke.		
Performance Economy innebär att företag säljer produkter utan ansvar för återvinning.		
Social hållbarhet fokuserar på rättvisa, jämlikhet och människors välbefinnande.		

Moraliska dilemman

Dilemma 1

AB Blick upptäcker att en leverantör inte följer miljökrav och har dåliga arbetsvillkor. Ska företaget avsluta samarbetet direkt, vilket ökar kostnaderna, eller fortsätta samarbetet och försöka påverka leverantören att förbättra sig?

Dilemma 2

Marknadsavdelningen vill marknadsföra AB Blick som "100 % hållbart", trots att företaget fortfarande har utmaningar i leverantörskedjan. Ska företaget använda detta budskap för att locka kunder eller vara transparent med sina faktiska framsteg?

Dilemma 3

AB Blick märker att många kunder prioriterar lågt pris framför hållbarhet. Ska företaget sänka sina hållbarhetskrav för att sälja mer, eller behålla strategin och riskera lägre försäljning?

Dilemma 4

AB Blick planerar att flytta en del av produktionen till ett land med svaga regler kring arbetsrätt och miljö. Företaget kan följa sina egna höga standarder, vilket ökar kostnaderna, eller anpassa sig till lokala normer för att spara pengar. Vilket alternativ bör AB Blick välja för att undvika etiska risker och samtidigt behålla lönsamheten?

Dilemma 5

Kommunen erbjuder AB Blick att delta i ett projekt för att bygga en lokal återvinningsstation. Projektet stärker hållbarhetsarbetet men kräver stora investeringar och minskar vinsten på kort sikt. Ska AB Blick investera i projektet för långsiktig hållbarhet eller prioritera kortsiktig lönsamhet?

Träna på begreppen

Vad betyder begreppen egentligen? Att kunna använda rätt begrepp inom företagsekonomi är A och O.

För varje begrepp på de följande sidorna ska du:

1. Förklara begreppet med egna ord.
2. Ge ett konkret exempel från AB Blick.
3. Beskriv varför begreppet är viktigt att kunna och förstå i företagsekonomi.

Begrepp att arbeta med:

Cirkulär ekonomi
Corporate Social Responsibility (CSR)
Cradle to Cradle (C2C)
Ekologisk hållbarhet
Ekonomisk hållbarhet
Greenwashing
Intressentmodellen
Livscykelanalys (LCA)
Performance Economy
Social hållbarhet
Samhällsansvar
Triple Bottom Line
Trovärdighet och transparens

Här är ett exempel på hur du kan skriva:

Cirkulär ekonomi, exempel

Förklaring

En ekonomisk modell där produkter och material återanvänds, återvinns och designas för lång livslängd, istället för att slängas efter användning.

Exempel

AB Blick erbjuder ett återtagningsprogram för solglasögon där gamla produkter återvinns och används i nya modeller.

Varför är detta viktigt att kunna?

Det minskar avfall, sparar resurser och stärker företagets hållbarhetsprofil.

Corporate Social Responsibility (CSR)

Förklaring

Exempel

Varför är detta viktigt att kunna?

Cradle to Cradle (C2C)

Förklaring:

Exempel:

Varför är detta viktigt att kunna?

Ekologisk hållbarhet

Förklaring

Exempel

Varför är detta viktigt att kunna?

Ekonomisk hållbarhet

Förklaring

Exempel

Varför är detta viktigt att kunna?

Greenwashing

Förklaring

Exempel

Varför är detta viktigt att kunna?

Intressentmodellen

Förklaring

Exempel

Varför är detta viktigt att kunna?

Livscykelanalys (LCA)

Förklaring

Exempel

Varför är detta viktigt att kunna?

Performance Economy

Förklaring

Exempel

Varför är detta viktigt att kunna?

Social hållbarhet

Förklaring

Exempel

Varför är detta viktigt att kunna?

Samhällsansvar

Förklaring

Exempel

Varför är detta viktigt att kunna?

Triple Bottom Line

Förklaring

Exempel

Varför är detta viktigt att kunna?

Trovärdighet och transparens

Förklaring

Exempel

Varför är detta viktigt att kunna?

Facit Kapitel 4 Hållbarhet och samhällsansvar

Instuderingsfrågor

Vad innebär begreppet hållbar utveckling enligt Brundtlandkommissionens definition?

En utveckling som tillgodoser dagens behov utan att kompromissa med framtida generationers förmåga att tillgodose sina behov.

Vad står Triple Bottom Line för och vilka tre områden ingår?

Triple Bottom Line omfattar People (social hållbarhet), Planet (ekologisk hållbarhet) och Profit (ekonomisk hållbarhet).

Vad är syftet med en livscykelanalys (LCA)?

Att bedöma en produkts miljöpåverkan under hela dess livscykel för att identifiera förbättringsområden och minska miljöpåverkan.

Ge ett exempel på hur ett företag kan arbeta med cirkulär ekonomi.

Exempel: Designa produkter så att de kan repareras och återvinnas, erbjuda återtagning av gamla produkter, eller använda återvunnet material i produktionen.

Vad innebär Corporate Social Responsibility (CSR)?

CSR betyder att företag tar ansvar för hur deras verksamhet påverkar samhället och miljön, genom att integrera hållbarhetsmål i affärsstrategin.

Vad är greenwashing och varför är det problematiskt?

Greenwashing är vilseledande marknadsföring där företag framställer sig som mer miljövänliga än de är. Det skadar trovärdigheten och kan leda till förlorat förtroende.

Vad är intressentmodellen och varför är den viktig för företag?

Intressentmodellen kartlägger relationer mellan företaget och grupper som påverkar och påverkas av verksamheten. Den är viktig för att förstå förväntningar och skapa hållbara relationer.

Nämn två fördelar med att företag satsar på samhällsansvar.

Förbättrat rykte och ökad kundlojalitet samt kostnadsbesparingar genom effektivare resursanvändning.

Kryssfrågor

1. Att tillgodose dagens behov utan att äventyra framtida generationers behov, alternativ 2.
2. People, Planet, Profit, alternativ 1.
3. Att bedöma en produkts miljöpåverkan under hela dess livscykel, alternativ 2
4. Att skapa ett kretslopp där produkter återanvänds och återvinns, alternativ 4.
5. Företagets ansvar att bidra till hållbar utveckling, alternativ 3.
6. Att framställa produkter som mer miljövänliga än de är, alternativ 1.
7. En modell för att förstå relationer mellan företag och dess intressenter, alternativ 4.
8. Att säkerställa rättvisa arbetsvillkor, alternativ 2.
9. Ökad kundlojalitet och förbättrat varumärke, alternativ 2.
10. Linjär ekonomi innebär producera-använda-slänga, cirkulär ekonomi skapar kretslopp, alternativ 3.

Diskussionsfrågor

Diskussionsfråga 1

Hur kan företag som AB Blick balansera ekonomisk lönsamhet med ekologisk och social hållbarhet i en global marknad där konkurrensen är hård?

Företaget kan integrera hållbarhetsmål i affärsstrategin och se dem som en långsiktig investering snarare än en kostnad. Genom att använda cirkulär ekonomi och återvunnet material kan AB Blick minska kostnader på sikt och samtidigt stärka sitt varumärke. Transparens och kommunikation är avgörande – kunder och investerare måste förstå att hållbarhetsarbete skapar långsiktigt värde. Företaget kan fokusera på innovation, till exempel genom att utveckla nya affärsmodeller som leasing eller prenumeration, vilket både ökar intäkterna och minskar miljöpåverkan.

Diskussionsfråga 2

Vilket ansvar har företag för sina leverantörers arbetsvillkor och miljöpåverkan, och hur långt bör detta ansvar sträcka sig?

Företag har ett moraliskt och affärsmässigt ansvar att säkerställa att leverantörer följer grundläggande etiska och miljömässiga standarder. Genom att ställa tydliga krav och använda certifieringar (t.ex. Fairtrade, FSC) kan företag påverka leverantörskedjan positivt. Om leverantörer inte uppfyller kraven bör företaget försöka påverka dem till förbättring innan samarbetet avslutas, för att undvika negativa konsekvenser för lokalsamhällen. Ett starkt ansvarstagande minskar risken för skandaler och stärker varumärket, men det kräver resurser och kan innebära högre kostnader – därför måste företaget väga risker mot långsiktig hållbarhet.

Sant eller falskt

Påstående	Sant	Falskt
Triple Bottom Line omfattar People, Planet och Profit.	Sant	
Greenwashing innebär att företag är helt transparenta med sitt hållbarhetsarbete.		Falskt
Livscykelanalys (LCA) används för att bedöma en produkts miljöpåverkan under hela dess livscykel.	Sant	
CSR står för Corporate Social Responsibility och handlar om samhällsansvar.	Sant	
Cirkulär ekonomi bygger på modellen producera, använda, slänga.		Falskt
Ekologisk hållbarhet handlar om att skydda och bevara jordens ekosystem.	Sant	
Intressentmodellen används för att förstå relationer mellan företag och dess kunder enbart.		Falskt
Greenwashing kan skada ett företags trovärdighet och varumärke.	Sant	
Performance Economy innebär att företag säljer produkter utan ansvar för återvinning.		Falskt
Social hållbarhet fokuserar på rättvisa, jämlikhet och människors välbefinnande.	Sant	

Moraliska dilemman

Dilemma 1

AB Blick upptäcker att en leverantör inte följer miljökrav och har dåliga arbetsvillkor. Ska företaget avsluta samarbetet direkt, vilket ökar kostnaderna, eller fortsätta samarbetet och försöka påverka leverantören att förbättra sig?

Försök först påverka leverantören genom dialog och krav. Om ingen förbättring sker, avsluta samarbetet för att skydda företagets rykte och etiska principer.

Dilemma 2

Marknadsavdelningen vill marknadsföra AB Blick som "100 % hållbart", trots att företaget fortfarande har utmaningar i leverantörskedjan. Ska företaget använda detta budskap för att locka kunder eller vara transparent med sina faktiska framsteg?

Var transparent och undvik greenwashing. Kommunicera ärligt om uppnådda mål och framtida ambitioner för att bygga långsiktigt förtroende.

Dilemma 3

AB Blick märker att många kunder prioriterar lågt pris framför hållbarhet. Ska företaget sänka sina hållbarhetskrav för att sälja mer, eller behålla strategin och riskera lägre försäljning?

Behåll hållbarhetsstrategin och utbilda kunder om fördelarna med hållbara produkter. Skapa incitament som rabatter vid återvinning och visa att hållbarhet är en del av kvalitet.

Dilemma 4

AB Blick planerar att flytta en del av produktionen till ett land med svaga regler kring arbetsrätt och miljö. Företaget kan följa sina egna höga standarder, vilket ökar kostnaderna, eller anpassa sig till lokala normer för att spara pengar. Vilket alternativ bör AB Blick välja för att undvika etiska risker och samtidigt behålla lönsamheten?

Följ företagets egna standarder för att undvika kritik och långsiktiga risker. Kommunicera öppet om varför produktionen sker där och vilka åtgärder som vidtas för att säkerställa hållbarhet. Samarbeta med lokala organisationer för att förbättra arbetsvillkor och miljöarbete.

Dilemma 5

Kommunen erbjuder AB Blick att delta i ett projekt för att bygga en lokal återvinningsstation. Projektet stärker hållbarhetsarbetet men kräver stora investeringar och minskar vinsten på kort sikt. Ska AB Blick investera i projektet för långsiktig hållbarhet eller prioritera kortsiktig lönsamhet?

Gör en kostnads-nyttanalyt och visa hur projektet stärker varumärket och kundlojaliteten. Kommunicera projektet som en del av företagets långsiktiga strategi för hållbarhet. Sök samarbete med andra aktörer eller ansök om bidrag för att minska kostnaderna.